

Zita Izakovičová
Ústav krajinnej ekológie SAV, v. v. i.
Štefánikova 3
814 99 Bratislava

Posudok oponenta habilitačnej práce

Autor: Mgr. Henrich Grežo, PhD.

Téma: **Interakcia človeka, vývoja krajiny a povodní**

Odbor: Ochrana a využívanie krajiny

Žiadosť o vypracovanie posudku k habilitačnej práci v študijnom odbore Ochrana a využívanie krajiny mi bola adresovaná listom dňa 13. 4. 2022 predsedom Vedeckej rady FPV UKF v Nitre prof. RNDr. Františkom Petrovičom, PhD.

Oponentský posudok bol vypracovaný v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Mgr. Henrich Grežo, PhD. zvolil možnosť predložiť habilitačnú prácu v podobe súboru publikovaných vedeckých prác doplneného komentárom. Na základe doručených podkladových materiálov, ako aj poznatkov o pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti a o dosiahnutých výsledkoch zaujímam k jeho habilitačnej práci nasledovné stanoviská:

Aktuálnosť témy habilitačnej práce: Habilitačná práca na tému „Interakcia človeka, vývoja krajiny a povodní“ je veľmi aktuálna, nakoľko optimálne využívanie krajiny je nielen prevenciou vzniku prirodzených rizík a hazardov ale je aj základom trvalo udržateľného využívania krajiny a ochrany prírody a prírodných zdrojov. Predkladaná práca je rozdelená na dva tematické bloky, z ktorých prvý sa sústreďuje na hodnotenie vývoja a zmien krajinnej štruktúry a jej výskum v súvislosti s rozširovaním ľudských sídiel a ostatných socioekonomických aktivít v priestore a čase. Druhý blok sa zameriava na vzájomné pôsobenie prvkov druhotnej krajinnej štruktúry a ľudí, ktorí sú ich formujúcim činiteľom v lokalitách, kde prírodné predispozície priamo vplyvajú na výskyt povodňového ohrozenia a rizika. Zvolená tematika je aktuálna a v praxi veľmi potrebná.

Cieľ práce: Cieľom habilitačnej práce je identifikovať negatívne i pozitívne interakcie vzťahu človeka a krajiny vo viacerých modelových územiach a na základe poznania krajiny v rôznych historických rezoch hľadať prístup pre predchádzanie povodňovému ohrozeniu.

Spôsob spracovania a dokumentovania výsledkov v habilitačnej práci: Predložená habilitačná práca má 197 strán. Pozostáva zo súboru 8 už publikovaných prác autora, ktorých spoločným menovateľom je hľadanie a hodnotenie súvislostí medzi lokalizáciou antropogénnych aktivít v priestore a výskytom prirodzených rizík a hazardov. Viaceré z nich boli publikované v databázach WOS a Scopus. Z hľadiska komplexného objasnenia

a zhodnotenia problematiky sú významné aj monografie, ktoré boli publikované na FPV UKF v Nitre. Všetky práce prešli recenzným konaním, čo je dôkazom zabezpečenia určitej odbornosti prác. Preto hodnotiť samotné príspevky ktoré tvoria prílohu práce je irelevantné. Práce sú doplnené úvodom, záverom a charakteristikou jednotlivých predložených publikovaných prác. Táto charakteristika je krátka ale výstižná.

Tématicky sú práce rozdelené do dvoch základných blokov:

- A. Práce zamerané na zhodnotenie prístupov k štúdiu krajiny. Ťažiskovo sa sústreďujú na hodnotenie zmien využívania krajiny v dôsledku realizácie socioekonomických aktivít v čase a priestore. Veľmi hodnotná je najmä práca zaoberajúca sa hodnotením zmien krajiny v dôsledku rozvoja urbanizácie. Ide o problematiku veľmi aktuálnu a doteraz nie dostatočne riešenú. Publikovaná práca nie je zameraná iba na hodnotenie kvantitatívnych ukazovateľov zmien využívania krajiny, ale snaží sa zhodnotiť aj negatívne krajinnookologické dopady rozvoja urbanizácie. Pri hodnotení zmien využívania krajiny autor aplikuje moderné počítačové techniky, najmä technológie GIS a matematického modelovania.
- B. Druhý blok nazvaný: *Krajinná štruktúra a ľudia v interakcii s povodňami* sa sústreďuje na hodnotenie interakcií „človek a povodne“. Sú tu jednak práce zamerané na hodnotenie vplyvu fyzicko-geografických podmienok na vznik prirodzených rizík a hazardov, ako i práce hodnotiace vplyv človeka na vznik povodní. Osobitnú časť predstavuje práca, ktoré hodnotí dopad povodní na človeka.

Vlastný prínos uchádzača v habilitačnej práci a možnosti jej využitia:

Habilitant sa dlhodobejšie systematicky venuje výskumu hodnotenia zmien využitia krajiny a hodnoteniu ich negatívneho dopadu, najmä na výskyt prirodzených rizík a hazardov. Okrem moderných technológií GIS a matematického modelovania sú jeho vedecké práce postavené aj na dôkladnom terénnom prieskume. Vo svojej vedeckej práci aplikuje tiež moderné, v súčasnosti sa intenzívne rozvíjajúce metódy participatívneho prístupu s rôznymi skupinami „stakeholdrov“. Habilitant výsledky svojho výskumu publikuje vo vedeckých a odborných časopisoch. V databáze WOS má uvedených 17 publikácií, na ktoré bolo doteraz zaznamenaných 53 citácií.

Práca má aj značný aplikačný charakter, poznatky z hodnotenia zmien krajinej štruktúry a ich dopadov na prejav výskytu prirodzených rizík a hazardov môžu prispieť k zefektívneniu protipovodňovej ochrany.

Pripomienky, otázky do diskusie:

K práci mám niekoľko drobných poznámok a pripomienok:

1. Záver práce je veľmi všeobecný, žiadalo by systematickejšie zhrnutie dosiahnutých výsledkov ako i stanovenie potrebných výskumných úloh v danej oblasti na nasledujúce obdobie
2. V práci uvádzate, že voda bola určujúcim a nenahraditeľným prvkom pri využívaní územia. V súčasnosti už nie je?
3. V práci uvádzate že ste zistili určité nepresnosti niektorých povodňových máp na základe realizovaného prieskumu. Môžete ich špecifikovať a popísať návrh opatrení na prevenciu vzniku takýchto nepresností.

4. Popíšte aká je úloha samosprávy v oblasti protipovodňovej ochrany
5. V práci konštatujete, že metodika využitia historických máp predstavuje jednoduchý, lacný a efektívny spôsob prvotnej identifikácie oblastí ohrozených povodňami a prevencie ekonomických strát a vzniku škôd. Je to možné efektívne aplikovať aj v súčasnej antropogénne pozmenenej krajine? Ako vidíte túto možnosť uplatnenia v územno-plánovacej dokumentácii v kontexte nového zákona o územnom plánovaní a o výstavbe?

Záver

Výsledky, prezentované v habilitačnej práci, ako aj rozsah a kvalita publikačnej činnosti, potvrdzujú veľmi dobrú odbornú a vedeckú úroveň habilitanta. Väčšina prác je postavená na výsledkoch vlastného terénneho prieskumu čo treba vysoko oceniť. Forma spracovania predkladanej habilitačnej práce má dobrú úroveň čím habilitant dokumentuje adekvátne odborné schopnosti. Práca je dôkazom, že autor je schopný aj naďalej prispievať nielen k teoretickému, ale aj praktickému/aplikačnému rozvoju danej problematiky.

Habilitačná práca Mgr. Henricha Greža, PhD. spĺňa všetky požiadavky kladené na tento druh prác. Na základe uvedeného, ale aj na základe poznania vedeckých i pedagogických výsledkov habilitanta konštatujem, že kritéria FPVaI UKF v Nitre pre habilitačné konania spĺňa. Preto prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení navrhujem menovanému udeliť vedecko – pedagogický titul

“docent”

v študijnom odbore Ochrana a využívanie krajiny

v Bratislave, 16. 5. 2022

doc. RNDr. Zita Izakovičová, PhD.